

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. FRANCISZY LAJOS.

Társzerkesztő:

Dr. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13 sz.

Hirdetések árai: Egy három hasábos petit sor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény. ::

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fillér.

A városfejlesztési törvény különös tekintettel Nyitra városra.

A nyugati államok gazdasági és kulturális színvonalára törekvő Magyarország kormányzata, a kifejlődés pangásának okait kutatva megállapította, hogy a művelődés és a közgazdaság minden tényezőinek fellendítésére hivatott városok sok évtized közönyének áldozataiként — kivéve azon szerencsésebb városokat, melyekben természeti előnyök, kedvező konjunktúrák és állami hathatós gyámolítások tartják a lelket — további áldozatokra képtelenek.

Életerőik kimerültek, főleg mert az általános kifejlődés türelmetlen, túlerélyes politikája annyi áldozatot követelt a városoktól, annyi jövedelemforrást foglalt le az állam javára és a városok rovására, állami feladatokat szolgáló intézmények számára annyi értéket reguirált építőtelvekben és pénzbeli hozzájárulásokban, hogy a városok nagyobb része most már saját gazdasági intézményei számára telkeket vásárolni, haszonnal kecsgető vagy közegészséget elősegítő üzemeit drága kölcsönök segítségével

létesíteni, háztartása kiadásait magas pótdókkal fedezni kényszerül.

Ez az állapot tartóssággal fenyegetett, ha a városok hasznothajtó üzemek létesítésében gyámolítást nem találnak, ha adózó polgárai adófizető képességét jövőre nem kimélhetik, és a megélhetés könnyébbítésére alkalmas intézményeket nem léptetnek életbe.

A magyar országos képviselő helyesen fogta fel a helyzetet, amikor a városok életerőinek felsegítését sürgős állampolitikai szükségletnek jelentette ki, és a városok fejlesztéséről gondoskodó 1912. évi LVIII-ik törvényt meghozta.

Ez a törvény állami állandó segítséget biztosít a városoknak azon évtizedek óta tartó áldozatok rekompenzálásaképpen, melyeket a városok állami közigazgatási feladatok teljesítése körül hoztak.

Ez a segítség kétféle alakban nyilvánul. A városok silányan fizetett alkalmazottainak javadalmazását egységesen rendezi, kiegészíti, és a különbözet fedezésére most már állandó és egyenlő összeget utalványoz az állampénztárból évről-évre.

Ezen segítségnél azonban még

jelentőkenyebb az, mely a városi rendőrségnek újjászervezését, kiegészítését és teljes fenntartását az állampénztár terhére vállalja.

Ha a törvény ezen rendelkezését kellően mérlegeljük, nem zárkozhattunk el annak teljes mértékű elismerésétől, hogy ezen törvény annak a kettős célnak a problémáját, — a városok tisztviselői existenciáját javítani, és egyben a városok siralmas rendőrségi állapotait is szanálni — a legszerencsésebben oldotta meg.

A törvény szerint az évi segély most már állandó összegű. Igaz, hogy ezen évi összeg a legtöbb város alkalmazottjainak a törvény szerint végleg szabályozott javadalma fedezésére nem elegendő, mert konkrétan Nyitra város esetét véve, a városi alkalmazottak törvény szerint szabályozott javadalmazására a város pénztárából eddig kijárt összeghez és az évi 24,000 kor. államsegélyhez 11,603 kor. 32 fill. hiányzik, amely hiány a törvény értelmében a város költségvetésében fedezendő, de az is tény, hogy a város rendőrségének személyi és dologi kiadására eddig évi 45,890 koronát fordított, és ezen összeget a városi rendőrség újjászervezése idő-

„A NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Az alpesek világából.

Irtta: **Adieu.**

VI.

A luzerni gletscher-kert muzeuma. — A hegyvidékek modelljei. — Domborművek. — A muota völgyi esata. — Oroszok és franciák öldöklő harca. — Cölöpépítmények modelljei. — Az első európai ember. — Künyhők a tavak felett. — Kultúra és élet a cölöpházakban. — Labirinth. — Alhambra az oroszlanudvarral.

A luzerni gletscher-kert nemesak a gletscherek üregvájó munkáját mutatja be az úgynevezett gletscher malmok képében, hanem gazdag muzeumot is magában foglal. Svajce ásványait, állat- és növényvilágát szakszerű csoportosításban láthatjuk itt és abban a keretben, a melyben az összegyűjtött természetrajzi tárgyak eredeti helyükön, a bérecek szikláin, ormain vagy a völgyek mélységében léteznek.

A zergék, sasok és medvék kitömött példányai életviszonyaik jellege szerint láthatók a sziklafokokon, a barlangok és völgykatlanok torkában, a mint pihennek, prédára lesnek, más állatokkal viaskodnak. A gazdagon képviselt madárfajok tartózkodási helyük, fészke-

lészük és költőzködési szokásaik képével együtt jelennek meg a muzeumnak hegyvidékeket és tavakat remekül utánozó modelljein.

A mesterséges erdők és sziklák tömege mellett érdeklődést keltenek a muzeum domborművei is. Ezek is Svajce vidékeinek képét teszik szemléltetővé. Híres a vierwaldstätti tóból elágazó Muota-völgynek domborművé képe. Ezen a képen nem annyira a völgy természeti szépségei keltenek figyelmet, mint inkább annak a híres ütközetnek a kidomborítása, mely ebben a völgyben 1799. október 1-én az oroszok és a franciák között lefolyt.

Az osztrákokkal egyesült orosz haderő 1799-ben diadalmas esatákat vívott Olaszországban a franciák ellen. Suworow az orosz hadsereg vezére több győzelem után átkelt a Szt. Gotthard hegyen, hogy az Itáliából menekült francia seregeket Svajcból is kiűzze. A Muota-völgyben Brunnen mellett bukkant rá a franciákra, a kik Massena tábornok vezérlete alatt megszállva tartották a völgy torkolatát. A franciák számbeli túlsúlyban voltak, azért Suworow el akarta kerülni a mérkőzést, de ez nem volt lehetséges, mert Massena a visszahúzó orosz seregére rávetette egész erejét, mintegy 14 ezer embert.

A szűk völgyben iszonyú öldöklés keletkezett, ember-ember ellen küzdött. A franciák az oroszokat a sebes folyású Muota patakba szoritották, arra számítva, hogy az erős ár elsodorja és hullámsírba temeti a fáradt és kitérített orosz csapatokat. De az oroszok emberfeletti erőt fejtettek ki, mint sziklafal úgy állták meg a patak medrében a rohanó ár ostromát. Sőt még ahhoz is volt erejük, hogy a patakból kivergődjenek s akkor újra kezdődött a mézárálás, az öldöklő harc, az oroszoknak kedvező szerencsével.

A francia esatavonalon egyik század a másik után ingott meg, míg végre teljesen felbomlott a rend s az egész tábor kénytelen volt visszavonulni. A hátráló ellenséget teljes erővel üzik az oroszok s egy hidon elérik a hátsó hadoszlopokat. Az összeütközés irtózatossá, agyuk, szekerek, lovak, ép és sebesült emberek halomszámra zuhannak le a Muota hullámaiba. Három francia ezred már-már letette fegyverét, hogy megadja magát kegyelemre, a mikor Lecurbe tábornok a szorongatott franciák segítségére jön s az oroszokat visszaszorítja a völgy mélyebb fekvésű részeibe.

Az ütközetnek ezen részleteit tünteti fel a dombormű, a mely midőn a vierwaldstätti

pontjától az állam veszi át a belügyi tárca terhére.

Eszerint most az a helyzet, hogy a város legfeljebb két évig — ezalatt az idő alatt Nyitra város rendőrségének állami átvétele a városok rendőrségének fejlesztésére rezervált három millió koronából feltétlenül bekövetkezik — 11603 koronát áldoz a fizetéskiegészítésre, de azontúl a rendőrség költségeinek átvétele által az állam évi 45.890 koronával tehermentesíti a város költségvetését.

És ebben van egyúttal letéve a törvény városfejlesztési célzata és lényege, mert a rendőrség fentartására eddig fordított összeg a városnak módot nyújt a közjólét emelésére szükséges intézmények megfelelő sorrendben való életbehívására.

A törvénynek a nagyközönséget érdeklő rendelkezéseiről a következő szemelvény nyújt rövid áttekintést.

1. Az állami dotációból évenként 149.000 korona a városfejlesztéssel kapcsolatos célokra szolgál, és ebből a belügyminiszter a városoknak az évi rendes egyenlő összegben kijáró dotáción kívül rendkívüli államsegélyt engedélyezhet az egyes arraszoruló városoknak.

2. A város az évi államsegélyt (Nyitrának 24.000 korona) költségvetésileg előirányozza és zárszámadásban elszámolja.

3. A város tisztviselői (tiszt, segéd- és kezelőszemélyzet) fizetés és lakás tekintetében az állami tisztviselőkre nézve megállapított fizetési osztályokba soroztatnak, és pedig a 10.000-nél több lakósu rendezett tanácsú városok tisztviselői a VII-XI-ik fizetési osztályba a törvény C. melléklete szerint. Jogukban áll, hogy az e mellékletekben nagyobb intézményeket is megállapíthassanak, de

magasabb fizetési osztályba nem sorozhatnak. (14. §.)

4. A fizetési fokozatokban való előlépésről és a családi pótlékról a 16. és 18. §§-ok intézkednek. Az évi dotációk, a fizetések és lakbérek megállapításáról, az előlépésről, és családi pótlékról intézkedő szakaszok a törvény 32. §-a szerint 1913. január 1-én lépnek életbe és azért az 1913. évre szóló költségvetés aszerint állítandó össze.

5. A törvény 19. §-a szerint a város nyugdíjintézeti szabályzata az állammal, a vármegyei és városi törvényhatóságokkal és a rendezett tanácsú városokkal való viszonyosság alapján és a hozandó állami nyugdíjtörvény alapelvei szerint átalakítandó. Azon rendezett tanácsú városok, a melyeknek már van nyugdíjintézetük, 1913. január 1-től a vármegyei nyugdíjintézet javára kivetett törvényhatósági pótdó alól felmentetnek.

6. A 26. §. szerint rendezett tanácsú városban legalább két tanácsnoki állás szervezendő. A 28. §. pedig úgy a szervezési szabályrendelet, mint a nyugdíjszabályrendelet átalakítására egy évi határidőt szab, tehát mert a törvény 1912. augusztus 13-án lépett életbe, — a határidő 1913. augusztus 13-ika.

7. A 30. §. utasítja a belügyminisztert, hogy két éven belül a városok szervezetéről, közigazgatásáról és háztartásáról, valamint a városi rendőrségek országos rendezéséről törvényjavaslatot terjesszen elő.

8. A törvény 10—13. §§-ai a városok egyes háztartási ügyeiben előnyös változtatást statuálnak.

Ugyanis az 1912. évi augusztus 13-ikával hatályukat veszítették az 1886. évi XXII. t.-cikk 110. 120. 132. §§-ai. Ezentúl községi vagy szer-

zése, elidegenítése, elcserelése névszerinti szavazással, de a jelenlevők számára tekintet nélkül határozható el, és felsőbb jóváhagyást csak 10000 koronát meghaladó becsértéknél igényel rendezett tanácsú városokban a határozat. Továbbá 12 évig tartó bérbeadásra vonatkozó határozat jóváhagyást nem igényel, annál hosszabb időre szóló vagy szabadkézből való bérbeadásra vonatkozó határozat csak akkor, ha az évi bérösszeg 3000 koronát meghalad, vagy az előbbi bérösszeg nagyobb volt. A városi üzemek után beszedett használati díjak és járulékok nem tartoznak közszolgáltatások közé.

A belügyminiszter egyes városokat a helyes sorrend és a város anyagi erejének számbavételével szükségessé mutató közegészségi intézmények, üzemek fokozatos létesítésére, fejlesztésére és e célból megfelelő díjak vagy járulékok behozatalára kötelezhet.

A városfejlesztési törvény ezek szerint módot ad arra a városoknak, hogy hiányzó, de fejlődésük által megkövetelt intézményeket létesíthessenek, de egyúttal arra kötelezi is, hogy mindazt az áldozatot, ami lehetőségükben áll, teljes mértékben meg is hozzák.

Az ellenzék békefeltételei. Mérséklet jellemzi a szövetszert ellenzéki pártok intéző bizottságának f. hó 10-én hozott határozatát, melyben körvonalozta a béke megkötésének feltételeit. Az ellenzék nem akar diktálni a többségnek, de ha törvényhozói kötelességét teljesíteni akarja meg kell mondania, hogy minő feltételekhez köti a parlamenti munkában való részvételét.

Százhusz képviselőt nem lehet kizárni az ország törvényhozásából, mikor egyetlen egyet sem lehet. Ha valamely parlamentben a többség úgy rendezkedik be, hogy akárcsak egyetlen egy képviselőre nézve lehetetlenné válik

tőba torkolló völgyek egyikét természeti sajátosságainak érdekes képében bemutatja, egy-szersmind a világtörténelem harcainak egyik fejezetét is szemlélteti.

Nem mindennapi látványt nyújtanak a gletscher-kert muzeumában a *cölöpépítmények* modelljei.

Mikor jelent meg az ember először Európa földjén? Ez olyan kérdés, a mely nemcsak a természettudósokat, hanem a laikus közönséget is érdekli. Két meglehetősen biztos támpontunk van az európai ember első megjelenésének meghatározására. Az egyiket a barlangokban talált emberi maradványok szolgálják. Még jég borította a mai szárazföldet s az ember már itt volt, de barlangokban lakott. Ez 8-10 ezer év előtt lehetett. Akkor az emberek még nem ismerték a vasat és a fémeket, földmívelést és állattenyésztést nem űztek. Kőszerszűket használtak, életüket vadászatból tartották fenn. Az emberrel együtt élt a földön az iramszarvas, a mammoth és a rhinocérosz.

A barlanglakók korszaka után egy másik következett, a cölöpépítmények korszaka. A jégárak elvonultak, az európai szárazföldről mindig több és több szabadult meg a jeges

óceán páncélától, az ember kijött a barlangokból, de nem telepedett meg a szárazföldön, a hol vadállatok barangoltak és ellenségek is leselkedtek rá, hanem a tavak felett épített magának lakást. Eltávolodva a tó partjától egy bizonyos pontig, a hol még nem volt nagyon mély a víz, ott építette fel kunyhóját iszapból és szalmából s az egész négyszögletes alkotmány sűrűn egymás mellé levert cölöpökön, fapilótákon nyugodott.

A kunyhót a szárazfölddel ugyancsak cölöpökre fektetett keskeny gyalogjáró kötötte össze. A kunyhónak ezt a tőfeletti fekvését az akkori ember azért is előnyösnek tartotta, mert a kunyhó körül halak gyűltek össze, meg volt tehát a könnyű, úgyszólván fáradtság nélküli halászat lehetősége, a mire a cölöpépítmény lakója annál nagyobb súlyt helyezett, minél nehezebb és veszélyesebb volt az élelem megszerzése a dűvadaktól lakott szárazföldön.

A közlekedésnek akadálytalan útjait is abban az időben a tavak és folyamok szolgáltatták, mert a szárazföldön a roppant nagy kiterjedésű őserdők miatt, melyek a jégkorszak után rengeteg területet borítottak el Európa földjéből, a helyről-helyre való kelés lépten-nyomon akadályokba ütközött. Természetes

volt tehát, hogy az emberek a vízi utakat keressék s ez is sarkalta őket arra, hogy házikat a közlekedési gépontok közelében építsék meg.

A cölöpépítmények első nyomain 1853-ban fedezték fel Zürich mellett. A tudomány azóta megállapította, hogy ezeknek a kunyhóknak őslakói kelták voltak, a kik már ismerték a földmívelést és az állattenyésztést és fejlettebb ipari foglalkozáshoz is értettek. Hálók, kő és esont eszközeik arra vallanak, hogy tudtak fenni, szőni, faragni és nem csak szükségleti cikkeket, hanem dísz tárgyakat is készítettek.

A cölöpépítészet legérdekesebb modelljeit a zürichi muzeumban és a luzerni gletscher-kert muzeumában láthatjuk. A geologusok úgy szerkesztették meg ezeket a modelleket, hogy azok nem csak a kunyhólakásokat és azok berendezését, hanem a bennök lakó emberek foglalkozását és életmódját is szem elé állítják.

A kunyhó körül nagy halászat folyik. Kívájt fatörzsekben állanak a halászó férfiak s a zsákmányt a kunyhó előtti „udvarra” rakják ki, a hol azt körülgrájják a gyermekek, az asszonyok pedig, a kik kezdetleges rokká-jóktól keltek fel, nagy kőtálapba teszik a kifogott halakat és viszik a tűzhöz, a mely kö-

a törvényhozás munkájában való részvétel, akkor már az ilyen parlament eltért rendelkezésétől, mert a lakosság, a választó polgárság egy részének alkotmányos képviselőt meg-hiusította, a mi a népképviselői rendszer természetével nem egyeztethető össze, sőt az ellen súlyos vétséget alkot.

A június 7-én és azóta történt parlamenti események az egész szövetkezett ellenzékre a törvényhozói köteletség teljesítését lehetetlenné teszik. Hiszen a kormánypárton sem tagadják, hogy megsértették a jogrendet, a mi különben egy percig sem volt kétséges. Ha most már az ellenzék a jogrend reparálása nélkül venné fel a parlamenti munkát, azzal hozzájárulását fejezné ki az elkövetett törvénytelenésekhez, vagy legalább beismerné azt, hogy a megsértett jogrend helyreállítására nincs elegendő ereje.

Hát meg lehet, hogy tényleg nem lesz képes a törvénytelenéseket megtorolni és a jogviszonyok rendjét helyreállítani, de ez a körülmény az ellenzékét a végsőig menő küzdelem kötelessége alól akkor sem mentené fel, ha teljes bizonyossággal előre látná, hogy minden erőfeszítése hiába való lesz. A jogokért, a törvényes rendért vívott harcot a köteleességmulasztás bélyege nélkül senki sem adhatja fel mindaddig, a míg annak a harenak a folytatása lehetséges.

Az ellenzék még bir küzdeni, tehát köteles is küzdeni. Ebből önként következik, hogy jogában áll megmondani, minő feltételek alatt hagyja abba a harcot, a minthogy a kormánypártnak is joga van kijelenteni, a további harcot akarja-e, vagy a békét?

Békeár fejében az ellenzék a törvényes rendhez való visszatérést kívánja, de a *multra* nézve is. Kívánja ezen kívül a választói jog reformját olyan alapon, melyet sem jogi, sem nemzeti szempontból kifogásolni nem lehet.

A törvényes rendhez való visszatérés, a képviselőházi elnök és a miniszterelnök személynének feláldozását követeli és ez a dolog természetében rejlik. A ki gátat emel a víz rendes folyása elé, azt — ha félre nem áll — a gátjától megszabadított víztömeg szükségszerűen elsodorja.

Az ellenzék megtette a magáét, midőn a békekötés lehetősége elől mereven el nem zárkózott. Most a többségen van a sor, hogy az ellenzék mérsékletének megfelelő magatartást tanúsítson. Ha erre a többség soraiban meg lesz a kellő belátás és akarat, a parlamentbe

serpenyőkben siseteg. A kunyhó másik oldalán, a bejáró hidon vadászatról hazatérő férfiakat látni, a kik rudon hozzák haza a vadat.

Az eddigi kutatások nyomán megállapították, hogy Svajcban 250 cölöpépítményes falu volt, melyek nagyságra nézve úgy különböztek egymástól, mint akár a jelenlegi falvak, melyek néhol öt-hat szétszórt házból állanak, másutt nagy községeket alkotnak.

A komoly tanulságot, tudományos élvezetet nyújtó látványok mellett a gletscher-kert rendezői mulattató szórakozásról is gondoskodtak. Ezt a *labirintban* találjuk meg.

Ez egy mór-stylban épült tüköresarnok, melynek beosztása kicsinyben olyan, mint az Alhambráé. A csarnok belseje felé kanyarulatosszűk folyosókon kell menni. Minthogy a folyosók falaít csupa tükörüveg borítja, a befelé igyekvő ember a kettős visszatükrözés játéka folytán nemesak a tükörfalba ütközik minden kanyarultnál, hanem még az irányt is teljesen elveszti, úgy hogy ha akár órákig járkálna is a folyosókon, mindig ugyanazokba a kanyarulatokba térne vissza, a nélkül hogy csak egy lépéssel is közelebb jutna a csarnok belsejéhez. A kifelé vezető utat pedig még kevésbé bírja megtalálni.

a rendes viszonyok csakhamar az ország nagy javára visszatérnek.

Nagy söpörgetés.

Úgy látszik a magyar hitelélet terén nagy tisztogatás készül, maguk a nagy pénzintézetek unták meg már azt az embertelen munkát, amit a különböző hangzatos címbe burkolt kisebb nyereszkeskedő pénzintézetek végeztek, tojástáncot járva a törvénynek még mindig eléggé szelid paragrafusai körül.

Alig van nap, hogy egy-egy pénzintézet összeroppanásáról ne hallanánk. Hogy mi okozza ezeket a bukásokat, arról ahány ember van, annyiféleképen vélekedik. Legfőbb oka a sűrű bankbukásoknak kétségtelenül az, hogy a nagy pénzintézetek sorba egymásután vonják meg ezektől a csipri-csupri bankoescskáktól a hitelt, amelyek azonban minden törpeségük dacára nem régiben még igen számtevő tényezői voltak a magyar hiteléletnek.

A nagy pénzintézeteket szidják a kis bankok bukásáért, de azt elfelejtik megkérdezni, hogy vajjon a nagy pénzintézeteknek miért támad épen mostanában olyan falánk kedvük, hogy legalább minden früstökre kivégezzenek egy-egy kisebb bankot. Mert egész másképpen fest a dolog, ha erre a kérdésre tárgyilagos, elfogulatlan választ adnak.

Kétségtelen, hogy a nagy bankok nem ok nélkül fogtak hozzá a munkához. Volt rá nagy okuk. Hiszen azok a közelmúltban megbukott és bukófélben levő pénzintézetek, amelyeknek a bukását csak farizeusi lelkülettel lehet sajnálni, voltaképpen nem egyebek voltak, mint a magyar pénzpiac szégyenfoltjai. Ami támadás érte a magyar pénzintézeteket, azt mind köszönhetik az ilyen nyereszkeskedő, uzsorás, kétes vállalkozások után tapasztalható apró bankoescskáknak, amelyeknek adminisztrációja többé kevésbé olyan volt, hogy az egész igazgatóság ismertetőjelként állandóan a váci fegyház kapukulesát hordta az aranyóraláncán.

Ezt a hitelt kereső közönség bőrére menő garázdálkodást, a szédelő vállalkozások után való kapaszkodást unták meg a nagy pénzintézetek s kizárólag ezért határozták el, hogy a saját hatáskörükön belül fognak rendet csinálni.

Nines okunk sajnálkozni ezeken a tömeges bankbukásokon, habár tudjuk, hogy egyikét hiszékeny ember keservesen megtakarított filléreit veszti a bukások révén. Mi olybá

Ha ketten, vagy hárman járnak a csarnokban, önmagukat látják a falak tükrében és társukat is. A saját alakjuk előre látszik menni, míg a társuké velök szemközt látszik jönni. Az ember önkénytelenül meghököl és kitérni siet szemközt jövő társának, hogy vele össze ne ütközzék, de abban a pereben fejfelé neki megy a tükörfalnak és a saját alakjával ütközik össze. A bolyongás nagyon mulattató, de a java még csak azután következik.

Vagy tíz perenyi céltalan járkálás után, mely alatt visszhangzik a csarnok a látogatók nevetésétől, megjelenik a labirinth egyik alkalmazottja és rávezeti az embert egy sülyesztőre. Ezen alászállunk az úgynevezett oroszlanudvarba, vagyis a tüköresarnok azon részébe, a mely a valóságos Alhambra oroszlan udvarát mutatja be miniatűr alakban. Innét azután egy szűk folyosón leleményes kaleidoscopba jutunk, a melynek a fortélyja nagyszerű fényreflexekben rejlik.

A saját alakunkat először négyszeresen, azután hatványos fokozással harminckétszeresen látjuk és ugyanígy társaink alakját. Két emberből egy szempillantás alatt egész nagy társaság lesz, 64 ember, a kik egyformán lépnek, gesztikulálnak, forognak és nevetnek.

tekintjük ezeket, mint valami jótékony tisztogatást, mint valami nagy söpörgetést a magyar hitelélet mezején. A gazdasági életnek több igen jelentékeny vezető egyénisége ép a napokban adott megnyugtatót arról, hogy gazdasági válságról szó sincs. Hogy ha feszült viszonyok vannak is talán itt-ott a gazdasági élet terén, az nemzetközi jelenség. A pénzpiac összeroppanásától tehát nem kell tartani, a szolid vállalkozás ezután is megfogja kapni a maga forgótökét, csak a kétes vállalkozásoknak borult be az égboltozatja, ami nem veszteség a nagy közönség szempontjából, hanem tisztán csak nyereség, mert hiszen hitelünknek alapja úgy bent az országban, mint annak határain kívül kétségtelenül mindig a gazdasági élet tisztasága és szoliditása volt és lesz.

Hogy az apró-esepró pénzintézeteknél ninesen egészen rendben a széna, annak kiáltó bizonyítéka a szatmári eset is, amiről a napilapok hírt adtak. Az Osztrák Magyar Bank ottani fiókjának vezetője nemrégiben összehívatta a többi pénzintézetek vezetőit s valóságos erkölcsi prédikációt tartott nekik. Figyelmeztette őket, hogy legyenek humánusabbak, nyereszkeskedő vágyukat mérsékeljék, az embernyúzást bízzák rá a kanibálokra. A váltókölcsönök visszafizetésénél legyenek méltányosak, a kamatlábat ne emeljék túlságosan s ne csináljanak a hitelt kereső közönségnek még azonkívül is külön semmivel sem indokolható költségeket.

Ez az intőszó elég bizonyíték lehet ahhoz, hogy a kis pénzintézetek körül nines minden rendjében. De bizonyíték arra is, hogy a nagy pénzintézetek eléggé érzik ennek az áldatlan helyzetnek az ódiáját s már most sem rettennek vissza a radikálisabb eszközöktől sem, hogy a magyar hiteléletet annyira, amennyire megtisztítsák. Véglegesen megtisztítani amúgy sem tudják, mert hiszen a nagy bankokból is hiányzik az altruizmus. Végleges tisztogatást csak a törvényhozás és a nagyközönség tudna csinálni. Ez utóbbi úgy, ha teljes erővel hozzá látna az altruisztikus hitelszervezetek szaporításához.

Ujdonságok.

Hódolat az élet Királyának.

Monarchiánk másik államának fővárosában világkongresszusra jöttek össze a katolikus egyház híveinek ezrei.

Nem akarnak hitükkel tüntetni, annál kevésbé támadást intézni más vallású embertársaik ellen, hanem hódolni akarnak Krisztusnak, akit az Oltáriszentségben tisztelnek, imádnak és szeretnek.

Ez a hódolat hitvallás s a hívő embernek manap hitvallásra van szüksége.

Midőn Napoleon az oroszországi szerencsétlen hadjáratból seregével visszatérőben volt, egyik csapatát az oroszok elválták a törzseregtől. Az elvágott csapat egy magas dombra vonult s onnét lengette zászlóit a törzsereggel, annak jeléül, hogy vagy egyesül a fősereggel, vagy meghal, de meg nem adja magát.

Az emberi társadalmat ostromló seregek ellen a társadalmi rend hívei sokszor vívnak szerencsétlen csatákat és nem egy országban már sikerült elválni a nagy társadalomtól azokat a csapatokat, melyek a hit, erkölcs és becsület zászlóit hordozták a földön. Ezek az elvágott csapatok a katolikus egyház magaslatáról nem szünnek meg lengetni zászlóikat annak jeléül, hogy vagy visszavívják újra a teret a társadalom kebelében, vagy meghalnak zászlójukért, de elveiket, meggyőződésüket meg nem tagadják soha.

Wienben most több ilyen elvágott eszport jelent meg és meglengette zászlóit s a törzsereggel örömmel üdvözölte a magasra tartott lobogókat és fogadást tett, hogy az emberi társadalom kincseiért egyesült erővel fog küzdeni. Krisztus körül csoportosulnak s azzal a szeretettel, melyet ő az emberiségnek az Oltáriszentségben hátrahagyott, akarják megvívni csatáikat.

Ebben az értelemben ez a kongresszus tüntetés, de csak a támadó hitetlenség ellen, mint a hogy a nap kisugárzó fénye is tüntetés, a mindenségre ráboruló sötétség ellen.

A hitéhez hű emberiség lelki kineveléséből fejlődik ki a társadalmi boldogulás és béke áldottabb korszaka.

Kinevezés. A kereskedelemügyi miniszter *Bóka István* illavai vicinális útmestert Privigye székhellyel ideiglenes minőségű útmesterré nevezte ki.

Kegyeletes alapítványok. Gróf *Bathányi Vilmos* megyés püspök úr egyházmegyéjének két gyengébben javadalmozott plébániáján Csiesmányon és Faeskon egyenként 3000 koronás misealapítványt tett és pedig az egyiket elhunyt mostohaatyja gróf *Széchenyi Tivadar*, a másikat a volt esornai premontrai prépost néhai *Kunc Adolf* lelkiudvéért. A kegyelet oltárára tett alapítványok azáltal, hogy anyagi támogatásra szoruló javadalmak plébániáján tettek le, a jótékony-ság ügyét is fogják szolgálni.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter *Karsai Béla* nagyatyádi járásbírói jegyzőt a trencsényi törvényszékhez helyezte át.

Csizmadia János késmárki sóhivatali ellenőrt a vágujhelyi sóhivatalhoz ellenőri minőségben áthelyezték. — *Dunay János* vágujhelyi sóhivatali ellenőrt pedig *Klacsó József* nyugalomba vonulás folytán sótárnokká kinevezték.

Uj jószágigazgató. Gróf *Apponyi Antal* jablanci uradalmainak jószágigazgatójává *Hönc Jusztuszt* nevezte ki.

Plebánosi vizsga. A nyitrai egyházmegye zsinatvizsgáló bizottsága előtt f. hó 4 és 5-én plebánosi vizsga tartatott, melyen *Ferdy József* zsolnáltvai adminisztrátor és *Rusz Sándor* tornyosi s. lelkész jelentek meg. A vizsgát mindakettlen sikerrel állották ki.

Közjegyző-változás. Dr. *Pongrácz Géza* galgóczi közjegyző, kinek nyitrai közjegyzővé való áthelyezéséről már megemlékeztünk lapunkban, múlt héten távozott Galgócra. A galgóczi közjegyzőséget dr. *Fabuss Béla*, *Pongrácz Kálmán* közjegyző kinevezett helyettese látja el.

Megbízatus. A Máv. igazgatósága a felsőréesényi állomás vezetésével *Kovács Béla*, garamszentbenedeki állomás előjárót bízta meg, ki új hivatalát már el is foglalta.

A közigazgatási bizottság ülése. Nyitra vármegye közigazgatási bizottsága e hó 10-én, kedden délelőtt tartotta rendes havi ülését *Craus István* főispán elnöklété alatt. A gyűlés élénk és eléggé látogatott volt. A megyei képviselők közül dr. *Kostyál Miklós* és *Szulyovszky Gusztáv* bizottsági tagok voltak jelen. A szabadságon levő kir. tanfelügyelőt *Argay Bálint* segédtanfelügyelő helyettesítette. A napirend során a bizottság elpanaszolja, hogy a megye földadó kivetése nem áll arányban hasonló fejlettségű megyékkel, a hol a jövedelmi fokozatokat enyhébben bírálták el. A bizottság felirattal fordult a pénzügyminiszterhez és kéri, hogy méltányolja a vármegye panaszát.

Dr. *Kostyál Miklós* felhívja a bizottság figyelmét a szakolcai járás vízkáráira, melyeket a Morva folyó és a Chvojnicza patak okoz. Kéri az alispánt állapítsa meg soron kívül a malomvíz használatot. Az alispán kijelenti, hogy a Morva-szabályozás 10 év óta folyik s csak az osztrák kormány akadékoskodása hátráltatja a munka befejezését.

Az államépítészeti hivatal főnökének jelentése folyamán *Szulyovszky Gusztáv* elpanaszolja, hogy útkapartól alig látni az országutakat, a melyek botrányos állapotban vannak. *Csillaghy György* az utmestereket vádolja a fegyelem hézagosságával. Dr. *Kostyál Miklós* szintén a laza felügyeletet vádolja.

A bizottság megadta az előmunkálati engedélyt a nyitrai püspöki uradalomnak egy radosnai erdei vasút, az esztergomi primási uradalomnak egy Tardoskedről kiinduló lóvasút építésére.

Argay Bálint segédtanfelügyelő jelentése szerint Nyitra megye 18 új népiskolával lett gazdagabb. Vágvecsén új óvó létesült. Dr. *Kostyál Miklós* szeretné, ha a megyében tervezett 95 új iskolából ne csak egyet, hanem többet kapjon a holicsi járás. A bizottság elhatározta, hogy amennyiben más helyen

elmarad egy iskola, azt a holicsi járás kapja. *Craus István* főispán szerint a megye területén az iskolaépítések sok helyütt meg fognak akadni, mert az építkezést a közoktatási miniszter bizonyos olyan tervek szerint kívánja, melyek a megye egyes vidékein nem vihetők keresztül. Az alispán bejelenti, hogy az építkezés célszerűtlenségére már felhívta a miniszter figyelmét és hogy újabbban már egyszerűbb tervek érkeznek a megyéhez. Csak azután a megye ne kerteskedjék az építkezéssel! — A bizottság tudomásul vette, hogy a pöstyéni magán polgári iskola társulativá alakult át.

Demény Dezső viesápapáti izr. tanító perrelte az ottani zsidóhitközséget 825 kor. fizetéseért. A közg. bizottság a dologi végrehajtást elrendelte. Közben a hitközség egy nyilatkozatot esikart ki a tanítótól, amelyben az elismeri, hogy járandóságát megkapta. Ez pedig valójában nem így volt, mert a tanító ígéretnél egyebet mit sem kapott. A nyitrai főszolgabíró közbenjárása folytán a hitközség és a tanító között egyezség jött létre. 700 koronát fizettek a tanítónak.

A nyitrai szambokrétai állami elemi iskola gondnokának egyes tagjai panasszal fordultak a bizottsághoz *Kadarász Gusztáv* nyug. jegyző, gondnokasági tag ellen, ki szerintük, az iskola békéjét megzavarja. A bizottság a vizsgálatot elrendelte.

Huszárik Győző, ardanói tanítót a közoktatási miniszter az állami iskolák ellen egy tanítógyűlésen mondott beszéde miatt elmozdította állásától. Időközben az iskolaszék új tanítóval töltötte be helyét. *Huszárik* ezért a közg. bizottsághoz fordult. A bizottság megállapította, hogy az iskolaszék helyesen járt el.

Dr. *Biringger Ferenc* vm. főorvos jelentésében előadja, hogy a f. évi augusztus havában a közegészségügy általában kedvező volt a vármegyében. Fertőző betegség sehol sem fordult elő nagyobb számban. A vörheny és a difteritisz a minimumra apadt. A tifusz nagyobb mérvben a szakolcai járásban, Holicson állapították meg. — A felsőatrakti körorvosnak a bizottság 1000 korona helyi pótlékot szavazott meg.

Szabó Lajos volt nyitrai jegyző fegyelmi ügyének újra felvételét kérte. A bizottság kérelmének nem adott helyet.

Abraham Gerő nagytapolcsányi áll. polg. isk. tanító időközben Hódmezővásárhelyre helyeztetett át, miért is a fegyelmi választmány ellene a további eljárást beszüntette.

Martinovszky Bálint nyitrai cipőszemester felebbezését a városi közgyűlés ama határozata ellen, mely *Martinovszky* kinyak, mint orosz állampolgárnak, a községi kötelekbe való felvételét megtagadta — elutasította, azzal az indokolással, hogy a felebbező multja nem kifogástalan.

Egy tanár balesete. *Muszkalay Antal* trencsényi főgimn. tanár gépkocsijából való kiszállás közben oly szerencsétlenül esett el, hogy jobb karja a csukló felett eltört. *Muszkalay* a baleset után a trencsényi kórházba vitette magát, ahol dr. *Martiny* igazgató-főorvos a törött részeket helyre igazította és rájuk gipszkötést alkalmazott. A szerencsétlenül járt tanár teljes gyógyulása néhány hetet vesz igénybe.

Halálozás. *Markovich Ivánné* szül. *Siebenfreund Olga*, *Markovich Ivánnak* trencsényi volt kir. ügyésznek jelenleg nagyikindai törvényszéki bírónak neje hosszú szenvedés után élete 38. évében Budapesten az Erzsébet királyné szanatóriumban meghalt.

Dr. *Kuffler Vilmos*, törvényhatósági bizottsági tag, *Schwitzer Simon* forrószegi földbirtokos fia, hosszas betegeskedés után Bécsben elhunyt.

Nyugodjanak békében!

A szakolcai kir. kath. főgimnáziumban a rendes beiratási napokon 246 tanuló iratkozott be. Ezzel s az utólag jelentkező néhány tanulóval az intézet, népesség tekintetében, körülbelül a tavalyi arányokat érte el. A tanulók nagy része az alsó osztályok növendékeiből került ki, míg a felső osztályok néptelenebbek. Mivel utolsó híradásunk óta az igazgatóságnak újabb helyiségeket sikerült bérelnie, a délutáni tanítás terve elejtődött. Mivel a szent-Ferencendi zárdában kapott három nagyobb terem kivételével a többi bérelt helyiségek csak a lehető legnagyobb jóakarat segítségével nevezhető tantermeknek s mivel tudomásunk szerint más

helyiségeket egyáltalában nem bírt kapni az intézeti igazgatóság, valóban nagy könnyebb-ségére válna a szakolcai tanároknak és diákoknak, ha az építkezés vezetősége azon volna, hogy az építési munkálatok mielőbb befejezést nyerjenek.

Nemesi előnév adományozása.

A király dr. *Fodor Kálmán* Pöstyén fürdő igazgató főorvosának, orsz. képviselőnek és törvényes utódainak régi magyar nemességük épségben tartása mellett a „*Mankóbüki*” előnévet díjmentesen adományozta.

Dr. *Fodor Kálmán* rokonszenves egyénisége és Pöstyén fürdő felvirágoztatása körül szerzett érdemei természetes magyarázatát adják annak, hogy a kitüntetéséhez mindenki gratulál. A szives modorú igazgató-főorvosnak ninesenek ellenségei, legfeljebb ellenfelei, de csak a politikában. Ezek is azonban inkább csak sajnálják, hogy egy olyan jó orvos olyan rossz politikát támogatt, mint aminő a munkapárté. Ennek a politikának a támogatói is persze hogy mindnyájan betegek. De ha egyszer *Fodor Kálmán* eldobja magától a munkapárti mankót, olyan egészséges lesz, mint a — bükk.

Érdemkereszt átadása.

Rufeisen Alajos esacai nagykereskedőnek, akit a király a koronás arany érdemkeresztrel tüntetett ki, szeptember hó 1-én adta át a kitüntetés jelvényét *Szalavszky Gyula* főispán a esacai székházán nagyobb szabású ünnepség keretében.

Hová építik a Tanítók Házát?

Érsekújvár város képviselőtestülete a tanítói internátus céljaira a *Czuczor Gergely*-térnek az Andódi-utca felé eső részét engedti át s e célra a *Kovács*-féle házzal szemben 1400 négyszögöl telket ajándékoz.

Munkapárti beszámoló.

Holicsról írják lapunknak: A szakolcai választókerület munkapárti választói a kerület jelenlegi képviselőjének, dr. *Kostyál Miklósnak* tiszteletére *Holicson*, folyó hó 7-én bankettet rendeztek, melyen a holicsiakon kívül néhány vidéki jegyző s vagy 20 szakolcai választó vett részt. A bankett a kaszinó helyiségében folyt le, ahol a képviselő rövid beszéd kíséretében esetele a politikai állapotokat, hozzájárulását és helyeslését fejezte ki a munkapárti politika iránt s mentegetni és magyarázni iparkodott a párt két országos vezérének az ellenzékkel szemben követett eljárását. Beszédének súlypontja oda irányult, hogy „a munkapárt nem utasítja el a békés megegyezés gondolatát”, de a békefeltételek megállapításánál érvényre akarja juttatni saját politikai súlyát. Körülbelül ez volt a lényege beszédjének, melyet a 60 főnyi hallgatóság helyeslésekkel kísért. A bankett folyamán számos, de kevésbé jelentékeny felköszöntő hangzott el, asztalbontás után pedig a fiatalok tánca kerekedett, mely a reggeli órákig tartott. A következő napon, 8-án Szakolcára látogatott el a képviselő. Itt beszámoló nem volt s *Kostyál Miklós* csak rövid felőrást töltött a casinói díszteremben összegyűlekezett tagok között, akiket az elnökség ez alkalomból „társas összejövetelre” hítt össze. A képviselő még az éj folyamán *Holicsra* hatatott, ahonnan hír szerint kerülete többi közsegeit fogja felkeresni.

A bolgár király és a történelmi emlékek.

Ferdinand bolgár király pöstyéni tartózkodása idején Nagyszombat városát is meglátogatta és a város nevezetességeit nagy érdeklődéssel megtekintette. A király melegen érdeklődött Felsőmagyarország történelmi emlékei iránt és felkérte pöstyéni kezelő orvosát, dr. *Fodor Kálmán* országgyűlési képviselőt, hogy szerezze be részére az ezeket tárgyaló műveket. Dr. *Fodor Kálmán* ezen kitüntető megbízásnak eleget tett és beszerezte mindazon műveket, melyek történelmi szempontból tanulságosak és becesek. Ezen művek közt találhatók *Jedlicska Pál* pápai preláts, érseki helynök „*Kiskárpáti Emlékek*” című munkái, melyeket a tudós főpap a nyolevanas évek folyamán két vastos kötetben adott ki.

Mulasztás félreértésből.

Aladár, Érsekújvár város polgármestere a képviselőtestületi ülésen szóvá tette, hogy a városi aljegyző a főjegyző távollétében annak a bizonyítványok körüli munkáját az utasításhoz

híven nem teljesítette. Ezen ok miatt ellene hivatalos jegyzőkönyvet vett fel és öt azonnali nyilatkozattételre hívta fel. A megejtett vizsgálat folyamán kitűnt, hogy az aljegyző félreértésből mulasztást követett el. De miután az aljegyző kijelentette, hogy a felsőbb utasításokat, mint eddig, ezúttal is legfőbb kötelességének ismeri, a polgármester a saját hatáskörében megindított vizsgálatot beszüntette. E nyilatkozatot különben a városi aljegyző a közgyűlés előtt is megette.

Miniszteri elismerés. A földművelésügyi miniszter Kozár János merőcei lakost, ki Fuchs Samu földbirtokosnál 18 éves korától 57 éven keresztül megszakítás nélkül szolgált, 50 korona jutalomban részesítette és elismerő oklevéllel tüntette ki hűségese szolgálataért.

Adományok. A nyitrai keresztény szociális telepen létesítendő lourdeszi kápolnára, melyen már javában dolgoznak, újabban adakoztak Juhász Sándorné 10 kor. Rezan Antal 5 koronát. Ezzel a gyűjtött összeg 965 korona. Az adományokért hálás köszönetet mond Kottasovszky Alajos.

A nyitrai róm. kath. főgimnáziumban az 1912/13-ik tanévben osztályfőnökök: Miklós Ferenc az I. A., Konrád Ferenc az I. B., Máté Mihály a II. A., Kopp Tibor dr. a II. B., Jankovich Ferenc a III., Kaleta Máté a IV., Forgács János dr. az V., Hatala István a VI., Kocsis József a VII., Schandl Béla a VIII. osztályban. A beiratkozott tanulók száma: 489, 59-cel több, mint a múlt tanévben.

A nyitrai ingyentejre újabban a következők adakoztak: N. N. 89 kor. 79 fill., Dezső Dezső Nyitra 20 kor., Verő Ferencné Lapágyarmat 20 kor., Dr. Arkenberg Béla Vágújhely 12 kor., Kohn Miksa szakértői szemle-díj 10 kor. — Nagy hálával tartozom a tisztelt közönségnek, hogy nem feledkeznek meg a szegény kis ártatlan gyermekekről és továbbra is kérem fogom becses pártfogásukat fenntartani. — Alsóköröskény, 1912. szept. hó 18-ikán.

Ferrol számoló művész Nyitrán. Dr. Ferrol Frigyes német számológépművész f. évi szeptember 15-én vasárnap délután 5 órakor tartja a főgimnázium tornatermében előadását, melyben kézzelfoghatólag bemutatja, sőt a jelenlévőket játszva megtanítja, miként lehet a legnehezebb számtani feladatokat és a közéletben nap mint nap szükséges számtani műveleteket az emlékező tehetség legkisebb igénybevételére és megerősítésére nélkül, játszva könnyűséggel megoldani. Ahol dr. Ferrol csak megfordult, mindenütt lebilincselte és lelkese-désbe hozta hallgatóit, előadásának bájjával, mulatságosságával és ötletes fordulataival. Nem száraz matematikai előadás az, amit produkál, hanem mulatató, szellemes eszegecs, mely magával ragad és lebilincsel.

Az összes világlapok: (The Graphics, The World, Figaro, London News, L'illustration, Leipziger Illustr., Zeitung stb.) a legnagyobb elismeréssel, hosszú cikkekben emlékeznek meg előadásairól. Aljlon itt mutatóban egy nagy német világlap véleménye:

„... Már az a rendíthetetlen nyugalom, mely az ünnepelt vendéget még a legnehezebb, amellyel sűrűen, majdnem hihetetlenül körülzárt feladványoknál sem hagyta el, — mutatja a nagy különbséget a született számológépmester és a variatékban fellépő számoló művész, vagy jobban mondva emlékező művész között, de még jobban megkülönbözteti ezektől dr. Ferrol friss, fűszerezett humora, mely olyan könnyűvé, kedvessé tette e mégis tudományos előadást, hogy még a jelenlévő hölgyközönség figyelmét is teljesen lekötötte.

Amellett épen a hölgyek nem egyszer voltak tárgyai az ő meglepő tréfás matematikai közjátékainak, amely ügylészik a mesternak szintén erős oldala, de a mellyel véget nem érő tetszésnyilvánítást aratott. Azonban ez a humor mindvégig sima, minden banalitástól mentes, keresetlen tartalmában, alakjában tökéletes, és a hallgatókkal éreztetette annak a különös költészetnek meleg lehetet, mely hírneves matematikusok mondásai szerint még a száraz számok nagyvilágát is körüljárja.

A f. hó 15-én a főgimnázium tornatermében tartandó előadás iránt máris nagy érdeklődés mutatkozik. Belépőjegy személyenként 1 korona, deák és gyermekjegy 30 fillér.

Pályázat orvosi állásra. A nyitrai kerületi munkásbiztosító pénztár pályázatot hirdet egy Nyitra város pénztári körzetében szervezett és évi 2600 kor. fizetéssel és 286 kor. utiátalánnyal javadalmazott kezelő orvosi állásra. A pályázatok f. évi szeptember hó 30-ig nyújtandók be.

Kézimunka tanfolyam. Az érsekújvári Flenger intézetben f. hó 1-én nyílt meg a kézimunka tanfolyam. A tanfolyam növendékei a rendszeres kézimunkán kívül még a könyvtiteltől, az iradalomból, a szabászati és ékítményi rajzból is nyernek oktatást.

Vidéki hírlapírók Komáromban. A Vidéki Hírlapírók Orsz. Szövetségének dunántúli választmányja Komáromban fogja tartani legközelebbi ülését.

A hadgyakorlatok. Az V-ik hadtestkötelékébe tartozó 73. és 74. honvéd-gyalogdandár ezidei gyakorlatai Nyitra, Trenesén és Bars megyében folytak le.

A gyakorlatban részt vettek a 13-as pozsonyi, 14-es nyitrai, 15-ös treneséni és 16-os beszteceebányai honvéd-gyalogezredek; a 3-ik cs. és kir. huszárezred I. és 2. zászlóalja, a 13. sz. tábori ágyús ezred, az 5. sz. tábori tarczackos ezred és az V. hadtest egy hadosztálya.

Az ezredgyakorlatok augusztus hó 21-től 28-ig Nádas, Vittene, Vágújhely, Bán és Privigyé között folytak le.

Augusztus 29—31-ig dandárgyakorlatok voltak Vittene, Csejte, Nagytapolcsány és Bán között.

Szeptember 1—8-ig Galgóce, Nagytapolcsány és Nyitra között hadosztály gyakorlatokat tartottak, mely alkalommal a pozsonyi és treneséni honvédgyalogezredek Galgóceon táboroztak. Szeptember 5-én báró Klobucsár Vilmos lovassági főfelügyelő szemlét tartott a csapatok fölött. A 14. gyaloghadosztály szept. 4-től Verebély környékén gyakorlatozott. A hadosztály parancsnokának főhadiszállása Verebélyen volt. Frigyes kir. herceg, mint a 14. hadosztály parancsnoka szárnysegédével, Höf-fern századdal, 4-én délután érkezett Kőböl-kútról autón Verebélyre, s a plebánián szállt meg. Ugyanakkor érkeztek oda Berneggyi Sprechergyalogsági tábornok, az V. hadtest parancsnoka vezérkari főnökével, Grubic ezredessel és Trantzeiler vezérkari őrnaggyal. A kir. herceg és kísérete, valamint a hadtestparancsnok vezérkarával naponta megszemlélték a harszerű gyakorlatokat.

Szeptember hó 9-től 11-ig a csapatok Nyitra környékén végezték a hadműveleteket a 14-ik gyaloghadosztállyal. A hadtestparancsnokság szeptember 7-én érkezett Nyitrára, hogy a város környékén lezajló hadtestgyakorlatokat irányítsa. A szakadé eső miatt azonban csak a zárógyakorlat tartatott meg. A Nyitrán és vidékén elhelyezett két hadosztály csapatai szept. 10-én hajnalban indultak az „ellenség” felkutatására, mely Verebély és vidékén volt elhelyezve. A harc délelőtt 10-től délután 2-ig tartott, a mikor a 37-ik honvédhadosztály megkezdte visszavonulását. A szept. 10—11-re hajló éjszakán az éjjeli támadást megelőztette a folytonos esőzéstől felázott talaj és a korom sötét éjszaka, de 11-én reggel már 4 órakor megszólaltak az ágyúk és 6—7 óra között a harc teljesen kifejlődött. A lefűvés reggel 1/8 órakor történt meg. A rendkívül fárasztó gyakorlat után a csapatok egy része Nyitrára vonult, másik része Úzbég felé vette útját. A 76-os és 48-as közös gyalogezredek és a honvédvezredek a délutáni különvonattal utaztak el, a 71-es bakák csak esütőtörökön hagyták el a várost. — Nyitra városa kedden és szerdán igen élénk volt; nem kevesebb, mint öt katonazenekar fordult meg Nyitrán. A pozsonyi honvédkerület zenekara vasárnap délután tizenötöt tartott a városháza előtt.

Jéggyár és hűtőtelep Érsekújvárról. Érsekújvár város képviselőtestülete e hó 2-án tartott közgyűlésén elhatározta a jéggyár és hűtőtelep felállítását, azon esetben, ha a nagyobb jégfogyasztók túlnyomó része aláírásával biztosítja a jégszükségletnek a városi jéggyárban való fedezését. A jéggyár és hűtőtelep berendezési munkálatait a versenytárgyalás során a Nicholson és Schlick cég, az építési munkálatokat az Adam és Kurzweil cég nyerte el 74,465 korona összárban. A tőkét ideiglenes kölcsön címén a város alapszerüleg kezelt tőkéiből fedezi, a pénzügyviszonyok jobbrafordultával pedig törlesztéses kölcsönt vesz fel.

Házvétel. A plebánia utcában levő eredetileg Lakics-féle házat, mely legutóbb Bende Imre püspök tulajdonába ment át, az elhunyt püspök örököseitől Craus Vince ny. árvaszéki elnök vette meg 61,000 koronáért.

Villamos világítási pótajánlatok. A nyitrai gázgyár mult héten nyújtotta be Tóth Lajos polgármesternél új ajánlatát a villamvilágításra vonatkozólag. A gázgyár hajlandó előbbi ajánlatát akként módosítani, hogy a villamos mű megváltása az engedélyi határidő lejártával ne az utolsó három üzemév tiszta jövedelme szerint, hanem a befektetett tőke alapján történjék. A gázgyár kötelezi magát továbbá a villamosmű felállításával és további fejlesztésével járó összes befektetéseket szigorú kereskedelmi elvek szerint a legpontosabban elkönyvelni és az összes beszerezhető bizonylatokat őrizet alatt tartani, hogy a megváltás időpontjában az egész befektetett tőke kétségtelen módon megállapítható legyen. Az ily módon kimutatott tőke fogja majd a megváltás alapját képezni a következő irányelvek szerint: 1) A befektetett tőkéből kikapcsolandó az az összeg, amely az engedélytartam utolsó 5 évében lesz beruházva. Az addig beruházott tőkéből 10 százalék levonandó és az akként megállapított tőke képezi a megváltás főösszegét; 2) Az engedélytartam utolsó 5 évében csakis a város hozzájárulása mellett szabad lesz új befektetéseket eszközölni, de az így közösen megállapított befektetési tőkéből csak az alábbi levonások engedhetők meg: az utolsó 5 év első évében 8%, a másodikban 6%, a harmadikban 4 és a negyedikben 2%. 3) Ha az utolsó üzemévben és oly befektetés szükségeltetik, amelyhez a város hozzájárul, annak költségéből nem engedhető el semmi. 4) Az utolsó 5 évi beruházásokból felmerülő tőke a fentebbi levonások eszközzése után hozzászámítatik az 1) alatti főösszeghez és ez képezi a váltásitőkét. — A mű kellő fentartását a gázgyár saját költségére vállalja el.

Luxus lóvásár Érsekújvárról. Az érsekújvári őszi luxus lóvásár idejét szept. 29 és 30-ára tűzték ki. Az előkészítő bizottság érintkezésbe lépett a Nyitravármegyei Gazd. Egyesülettel és a minisztériumnál is lépéseket tett, hogy utasítsa a lószorozó bizottságot, hogy ebben az időben ejtse meg Érsekújvárról a lószorozást. A bizottság gondoskodik arról is, hogy a külföld még kellő időben értesüljön az őszi lóvásárról.

Hirtelen halál. Német Balázs villamos szerelő a galgóci „Nyugatmagyarországi Szezaggyár” építkezésénél dolgozott. E hó 2-án ittas állapotban ment aludni. Másnap fekhelyén holtan találták. A helyszínén megjelent községi orvos a halál okául szívzselhűdést konstatált.

Sorozás. A galgóci járásban e hó 4-én ejtették meg az ezidei fősorozást. A járás összes községeiből 881 újone helyett csak 641 jelent meg és ezekből 154-et soroztak be. — A galgóci állításköteleseket e hó 6-án sorozták. A megjelent 122 állításkötelestől az I. korosztályban besoroztak 24-et, a II. korosztályban 5-öt és a III. korosztályban 7-et.

Forgalmi akadály. A esütőtörök este Lipótvárról Nyitrára érkező vonat elé váratlan akadály gördült. Nyitra város közelében, a molnosi határban egy tehén szorult a sinek közé. Jó negyedórát vett igénybe, míg lábát sikerült kiszabadítani a sinek közül. A vonat ennek folytán késéssel robogott be a nyitrai állomásra.

Összeomlott állvány. A vágújhelyi közbúgóhid építkezésénél a talaj átmedvesedése folytán az építő állvány részben összeomlott és maga alá temetett három munkást. A munkások csak könnyebb sérüléseket szenvedtek.

Pénzügyintézetek fuziója. Privigyén és vidékén általános feltűnést keltett a Privigyéi Népbank fuziója a Privigyéi Takarékpénztárral. Érthetetlen az egyesülés, mert köztudomás szerint a Népbank ügyei rendezettek és a legkisebb finánciális érdek sem készíthette a bankot a beolvadásra. A Privigyéi Takarékpénztár a beolvadás által a Felvidék egyik leggazdagabb és leghatalmasabb bankja lett, amennyiben alaptőkéje másfélmillió koronára emelkedett, betétállománya pedig meghaladja a nyolc millió koronát. Hírlik, hogy a beolvadás személyi okokból történt.

Véres családi dráma játszódott le múlt vasárnap Nyitra, az Erzsébet-úton. Matulay Emil 31 éves kőműves, a ki két hét óta különváltan élt feleségétől, Szlezák Józsa 26 éves gyümölcsárúsnőtől, e hó 8-án reggel 1/2 9 óra tájban rátámadt nejeire, dulakodni kezdett vele és mikor az asszony elmenekült, háromszor utána lött. A golyók hátán érték a gyümölcsárúsnőt, kit életveszélyes sérüléseivel a kórházba szállították. A gyilkos merénylet után Matulay magára fogta a fegyvert és mellbelőtte magát. A merénylet szintén a kórházba szállították, hol jelenleg élet-halál közt lebeg.

Tettenért betörők. A napokban éjjel a vágujhelyi Perl-féle üzlethelyiség alatt lévő pincébe két napszámos betört. Fáradozásukat azonban siker nem koronázta, mert tettenérték őket, mielőtt még barmit ellophattak volna. A hatóság megindította ellenük az eljárást.

Igazság. Boldogságunknak egyik alkatrésze: valódi Kathreinerből egy eszébe, így hangzott fel minap egy dalban és a tetszés, a melyet az énekes dalával aratott, a legjobb bizonyíték volt arra, hogy a jelenlevő háziasszonyok lelkéből beszélt, avagy helyesen „énekelte”. Mégis csak igazság marad: Kathreiner a legjobb kávé és a mi 21 év óta a háziasszonyoknak mint „még jobb” ajánlatot, az állandóságra jónak nem találtatott. Hányan tértek a Kathreinerhez vissza, akik mást próbáltak. Kathreiner nemesak felette egészséges és olcsó, hanem jóízű és annyira hasonló a bakkávéhoz, hogy az tisztán is iható. Es mennyi pénz takarítható vele. A mit az énekes dalolt és amit az utcákon a szerencsés gomba hirdet, az igazság marad: Kathreiner Kneipp maláta kávéja szerencsét hoz minden házra.

Nyilt-tér.

(E rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a Szerk.)

A Nyitramegyei Szemle folyó hó 1-én megjelent számának „Támadás az úton” című közleményére vonatkozólag a következőket nyilatkoztatom ki:

Szucharda Gusztáv érsekújvári máv. géplakatos — kit az érsekújvári kir. járásbírósiág ellenem és családom ellen elkövetett becsületes sértés vétségért egy éven belül már három ízben súlyos pénzbírsággal sújtott — afölött való haragjában, hogy ellene folyó hó 30-án a fenti kir. járásbírósiág előtt panaszom folytán ismét bünvádi eljárás van kitűzve, folyó évi augusztus hó 21-én este fél 7 órakor, midőn szolgálatra az állomásra igyekeztem, a Horváth István-utcában velem szembe találkozott, s midőn mellette a keskeny gyalogjárón el akartam haladni, szó nélkül hirtelen nekem rontott, mellbe ütött s reprodukálhatlan kifejezéssel torkon ragadott és hanyatt lökött, szerencsémre hátammal egy fához ütköztem, különben az ott levő mély vízbe estem volna bele. Sapkám és karomra hajtott felöltöm így is a vízbe esett. En hogy a váratlanul jött támadás elől védekezhessem önvédelemből a kezemben levő szolgálati lámpásommal feljé sujtottam, mely alkalommal nevezett fején könnyebben megsebeztem, majd pedig támadóm kezeit lefogva segítségért és rendőrről kiáltottam, mire a lármára oda jött Szuchardának egy jóbarátja a feleségével, kik a helyzetet nem ismerve kezeimet lefogták és túrték, hogy ő engemet még tovább is bántalmazzon. Ez a való tényállás. Soraimat azért küldöm elkészve, mert a hírlapi közleményről csak szabadságomról visszatérve szereztem tudomást.

Erdélyi István
máv. kalauz.

Csarnok.

Igaz történetek.

Irta: Luczianus.

Görögből fordította: Konrád Ferenc.

VIII.

Mindettől megbüvölve kikötöttünk, horgonyt vetettünk, Scintharust és két társamat a hajón hagytuk, mi többiek pedig távoztunk. Amint egy virágos mezőn át haladtunk, cirkáló örökkel találkoztunk, akik rózsakoszorúkkal megkötözték minket, mert ez náluk a legerő-

sebb kötelék, s királyuk elé vezettek. Útközben hallottuk tőlük, hogy ez a sziget a boldogok földje s a krétai Rhadamanthys a királya. Eléje vezettek tehát, s mi voltunk a negyedik csoport azok között, akik fölött ítéletet kellett mondani.

Először Aiasnak, Telamon fiának az ügye került tárgyalásra. Arról volt szó ugyanis, hogy helyet foglaljon-e a hősök között, vagy pedig nem. Az volt ellene a vád, hogy örült volt és önkézzel vetett véget életének. Végre sok szóbeszéd után Rhadamanthys úgy döntött, hogy egyelőre Hippocrates eosi orvos helleborusszal fogja őt gyógyítani, később azonban, ha józan esztét visszanyeri, részt vehet a lakomában. A második eset szerelmi volt. Theseus és Menelaus azon versengtek, hogy melyiküknek legyen felesége Helena. Rhadamanthys úgy ítélkezett, hogy Helena Menelausé legyen, akiért annyi bajt és veszt állott ki férje; Theseus választhat feleséget a többi nők közül, Hippolitét vagy Minos leányainak egyikét. Harmadszor Alexander, Fülöp fia és a karthágói Hannibal elsőbbsége felett kellett ítéletet mondania. Az ítélet úgy szót, hogy Alexander nyeri el az elsőbbséget, s az idősebb Kyros mellett mindjárt székelt helyeztek számára. Negyediknek mi kerültünk sorra. Rhadamanthys azt kérdezte tőlünk, hogy mi okból lépünk még életünkben erre a szent helyre. Mi sorban mindent elbeszeltünk. Erre elbocsátott minket és sokáig töprengett s tanácskozott a bírói testület tagjaival. A bíróság tagjainak száma nagy volt s az athéni igazságos Aristides s helyet foglalt a többiek közt. A tanácskozás után kihirdették előttünk az ítéletet, amelynek értelmében kiváncsiságunkért és tolokadásunkért halálunk után bünhődni fogunk; egyelőre azonban a szigeten maradhatunk, a hősök körében időzhetünk, s azután távoznunk kell a szigetről; itt tartózkodásunk idejét hét hónapban állapította meg Rhadamanthys.

Erre a minket övező rózsakoszorúk maguktól leváltak rólunk s a városba a boldogok lakomájához vezettek be minket. A város egészen aranyból való volt, a falak pedig smaragdból; a kapuk, számszerint hét, külön-külön egy darab cimetfából voltak faragva. A város talapzata és a falak alapja elefántesont volt, az istenek templomai beryllusból épültek, a hatalmas oltárok pedig, amelyeken áldozatot mutattak be, egy darab ametisztből. A várost száz királyi ölnyi széles, ötven ölnyi mély folyó veszi körül, melynek medrében kristálytisza mirtuszolaj folyik akkora tömegben, hogy könnyelmesen lehet benne úszni. A partján hatalmas üveg fürdőházak állanak, melyeket cimetfával fűtenek. A kádak víz helyett meleg harmattal vannak tele.

A boldogok ruházata finom, bíborszínű pókhálóból készült; testük azonban nincsen, az emberi testnek csak körvonala és alakja látható s habár testük nincsen, mégis léteznek, mozognak, öntudattal rendelkeznek, beszélnek s általában úgy látszik, mintha lelkük a test alakjához hasonló burokból tartózkodnék és járna-kelne. Csakis ha megérinti őket az ember, jön rá arra, hogy az, amit lát, nem test; olyanok, mintha egyenesen álló, nem sötét árnyékok volnának. Senki sem öregszik meg közülük, hanem mindenki megtartja korát, amelyben oda érkezett. Nincsen náluk sem éj, sem tulságosan derűs nap; olyanforma világosság ömlik el a földön, mint nálunk virradatkor, mikor a nap még nem bukkan föl a látóhatáron. Csak egy évszakot ismernek, az örökös tavaszt, és csak egy szelet, a zephyrust.

A föld örökösen pompázik a virágoktól, örökösen virul a sokfajta pompás és árnyékos növényektől. A szőlő tizenkétszer hoz termést, minden hónapban egyszer; a gránát, az alma és más gyümölcsök tizenháromszor teremnek

évenként, mert a Minosról elnevezett hónapban kétszer hoznak termést; a búzakalászonokon fönt a falás helyén gombaalakú kész kenyerek teremnek. A város körül háromszázhatvanöt vízforrás és ugyanannyi mézforrás fakad; olajforrás, de valamivel kisebb, ötszáz van, tejfolyó hét, borfolyó pedig nyolc.

Lakomákat a városon kívül az úgynevezett elysiumi síkságon szoktak rendezni; gyönyörűséges mezőség ez, ahol mindenfajta fákból álló sűrű erdő vet árnyékot a boldogokra, amint a virágokból vetett nyugágyakon heverve lakomáznak. Az asztal körül a szelek sűrűnekforognak és végzik a kiszolgálást, kivéve a bortöltögetést; erre ugyanis nincsen szükség, mert a lakoma helyén köröskörül kristályüveg-fák sorakoznak s a gyümölcsök helyén különféle kidolgozású és nagyságú poharak függnek. Ha valaki asztalhoz telepszik, a poharak közül egyet vagy kettőt leszed s maga elé állítja, mire a serlegek maguktól azonnal megtelnek borral. Ilyen módon isznak. Koszorúkat nem viselnek, hanem csalogányok és más éneklő madarak a közeli réteken a csőrükbe virágokat szednek s fölöttük elrepülve és dalolva elárasszák őket virággal. Az olajjal való kenekedés következőképpen történik. Sűrű felhők a forrásokból és folyókból olajat szívnak magukba, elhelyezkednek a lakomázók fölött s a szél gyöngye fuvallatára finom harmateső permetezik rájuk.

Lakoma közben zene szól és ének hangzik mulattatásukra. Különösen Homerus költeményeinek elszavalásában telik gyönyörűségük s Odysseus fölött maga a költő is helyet foglal a lakomázók között. Az énekkarok fiúkból és leányokból állanak, az éneket a loerisi Eunomus, a lesbosi Arion, Anacreon és Stesichorus vezetik, akik maguk is énekelnek; ez utóbbit is közöttük láttam, Helena ugyanis már kibékölt a költővel. Mikor ezek fölhangynak az énekekkel, a hatyúk, fecskék és fülemilék kara lép föl; s ha ezek is befejezték éneküket, az egész erdő zeng éneket a szellő fuvallatára.

Következő módon derülnek jókedvre. Az asztal mellett két forrás fakad, az egyik a nevetés, másik a jókedv forrása. A lakoma kezdetén valamennyien isznak ezek valamelyikéből s azután derült hangulatban és nevetve töltik az időt.

Telefon.

B. L. Budapest, B. K. Privigyé. 1912 végeig rendben.

H. P. Nyitra. Be van sorozva rég óta, de még egy kis simításra szorul és át is kellene írni. Mielőtt erre időnk lesz, közöljük.

2632/1912. t. k. sz.

Hirdetmény.

Ószéplak, Turcsány és Nadlány községnek telekkönyvi betétei az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikk értelmében elkészítették és a nyilvánosságnak átadatván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé: 1. hogy mindazok kik az 1886. XXIX. t.-cikk 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t.-cikk 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t.-cikk 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely teherterhelés átvitelének az 1886. XXIX. t.-cikk 22. §-a, illetve az 1889. XXXVIII. t.-c. 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az **1912. évi december hó 1-20** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1912. évi december hó 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtják, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1912. évi december hó 1-ső napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz (gyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A nagytapolesányi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság 1912. évi május hó 14-én.

Váray,
kir. járásbíró.

140. 1-3.

PETERFALVAI PAPIRGYÁR
OCEAN G.G.B.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Jó házból
való fiut
könyvkötő
tanulónak
felvesz:
Huszár István
Nyitra. 135.
3-0.

Spanyár A.
női divatárútermét

■ az Engel-féle ■
■ Telegdy-utca ■
■ 4. sz. házba ■
■ helyezte át. ■

138. 2-3.

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE“
számára igen jutányos áron
felvétetnek Nyitrán, Huszár
István úr könyv- és papir-
kereskedésében, — ugyanitt
a lapra is elő lehet fizetni.

Adametz Alajos kárpitos-mester

Nyitra, Tóth Vilmos-utca 15.
Műhely: Tóth Vilmos-utca 7.

Elvállalok a szakba vágó bármily
munkát jutányos áron. — Jávítá-
sokat lelkiismeretesen végzem.
Több éven át nagyobb városokban —
Teschen, Bécs, stb. — szerzett tapasztalataim folytán a legkényesebb igényeket megelégedésre kielégíthetem. Egyszerű levelező-lapon való meghívásra a helyszínére — rövid időn belül — utazom. A nagybecsült közönség szives pártfogásáért esedezem, maradok kiv. tisztelettel
Adametz Alajos, kárpitos.

141. 1-26.

Telefonszám 144. Telefonszám 144.
STÖCKER JENŐ PUSKAMŰVES
kir. törvényszéki hites fegyverszakértő
NYITRA, TÓTH VILMOS-UTCA 28. SZÁM.

Ajánlja a legmegbízhatóbb
elsőrangú vadászfegyvereit.
Képviselete: a **Cogswell & Harrison London, Clabrough & Johnstone Birmingham, J. Springer's Erben** cs. kir. kamarai szállítók **Wien, J. B. Rongé**

files Liège, Gustav Genschow & Co. Berlin világhírű gyártmányoknak.
Duplacsővű Lancaster vadászfegyver alsó kulccsal 34. — koronától, ugyanaz Toplever zárral (kakas közötti kulccsal) 42. — koronától feljebb. Browning serétes önműködő 5 lövetű fegyver cal. 12 és 16 öbben eredeti gyári áron 210. — korona.
„Steyr“, „Browning“, „Olemit“, „Pieper“ automatikus 7 és 8 lövetű pisztolyok eredeti gyári árakban: cal. 6-35 m m 45 k, 7-65 m m 50 k, 9 m m 75 k. Revolverek 6 lövetű 5 k. Flobert fegyverek 14 kor.-tól, flobert pisztolyok 2.40 kor.-tól feljebb.
Azonkívül mindennemű fegyverek, vadászati és sportcikket, löszerek stb. nagy választékban. Fegyvereim általam pontosan vannak belöve, 2 évi jótállás minden fegyverért.
Töltött füstös és füstnélküli töltények **Kropatschek fegyver használt minden öbnagyságban naponta frissen töltve.** 8 lövetű cal. 11-2 24 korona.
Villany zseblámpák 2 kor. 40 fillértől, öngyújtók 1. — koronától feljebb nagy választékban kaphatók.
137 2-52

Léteznek drágább gyártmányok, de nem
léteznek jobb, szebb és tartósabb a
Weyrauch-féle

borostyán padlólakknál.

E nagy kelendőségnek örvendő, aránylag olcsó padlólakkot ajánlom k. figyelmébe.
Kitünőnek bizonyult ugyanezen gyárnak

Spiritusz padlómáza,

mely teljesen szagtalan s főelőnye, hogy egy fél óra alatt tökéletesen száraz és tükörfényes marad. :: :: Minden színben kapható :
133 3-3

Csernyák István Fia cég Nyitrán
fűszer, festék, csemege, bor és ásványvíz kereskedés.

13833/1912. szám.

Kiadmány.

Hirdetmény.

Alóírt kir. törvényszék ezennel közhírré teszi, hogy a magyar kir. államvasutak által a **Privigye Bajmócz fürdő** állomás kibővítése céljaira Privigye község határában szükséges területek kisajátítását a nagymélt. m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr elrendelvé a kártalanítási eljárás megkezdésére határidőül **Privigye** község házához **1912. október 1-ő** és következő napjának d. e. 9 óráját tűzte ki, amelyre a kisajátító fél s az érdekelt felek oly hozzáadással idéztetnek, hogy elmaradásuk a kártalanítás fölött hozandó érdemleges határozatot nem gátolja.

Nyitra, 1912. szeptember hó 3. kir. törvényszék mint polgári bíróság, kiadta dr. Kremer s. k. kir. törvénzéki elnök h., Havas kir. törvénzéki bíró s. k.

A kiadmány hitelül:

Kirchner Béla

136. 2-3.

(P. H.)

kezelő.

WEIGL ANTALPAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,továbbá: reverendákat,
cimádákat, biretumokat,
mucetumokat, bundákatstb. izlésesen, pontosan és
a legjutányosabb áron.Vidéki rendeléseket pontosan és
a lehető leggyorsabban eszközöl.

15. 95-52.

JANKELA JÓZSEF:: épület- és ::
díszmű-bádogos

Készít és raktáron tart konyhaberendezéseket, zománcozott kék edényeket, fürdőkádákat, angol szobaclosetteket, szabadalmazott John-féle kéménytoldókat és mosógépeket, stb. stb. Elvállal házbefedéseket házi villanycsengők felszerelését, villámhárítókat, vízvezetékek felszerelését és javítását, fekvő- és lógócsatornákat stb. stb. pontosan és mérsékelt áron. ::::

Nyitra, Hid-u. 14.

(41 31-52)

Benedek Testvérek
polgári és egyenruha szabók
Nyitrán Tóth Vilmos-utca 15. sz.**Egyéves önkéntesi
felszerelést
jutányosan szállítunk!****A nyitrai 14. honvéd gyalogezred szerződésszerű szállítója.**

116 8-10

Figyelem!**Megérkeztek:****Figyelem!**

Friss lipthói túró
Friss ementhali sajt
Friss gróji sajt
Friss szalámi (magyar)
Friss saláta olaj
Friss uborka ecetben
Friss borecet izletes
Friss ásványvizek

Raffia, kékkő, szőlőkötözőfonál,

finom zabori bor:

1 nagy üveg zamatos bor 1- f.
1 nagy üveg zabor gyöngye 1-20 „
1 nagy üveg zabori rizling 1-30 „
1 nagy üveg zabori vörös 1-40 „
Üres palackok 10 f.-ért visszavétnek.

PÉCS EDE kereskedő és szőlőbirtokos **NYITRÁN.**

89. 19-52.

WALTHERR GIDA

katholikus cég, az arany érdemkereszt tulajd.

üvegfestészete

Telefon 70-01. Velencei és üveg mozaik intézete Telefon 70-01.

Budapest, VIII., Conti-utca 25.

Készít művészi kivitelű festett

TEPLOMABLAKOKAT

66. 37-52.

velencei és üveg mozaikot a leg-
egyszerűbbtől a leggazdagabb
kivitelig jutányos áron mellett.

1909. évben készült munkák:

Veszprémi székesegyház 32 ablak. — Hódsági templom Bács m. 15 nagy ablak. — Szigetvári templom 10 ablak. — Sátoraljauhely 8 nagy ablak. — Sárospataki főtemplom 12 nagy ablak. — Szabadkai, Pécsi, Bártfai és Kohalmi Szent Ferenc-rendi templomokban 47 nagy ablak. — Budapesti örökimádási templom 4 nagy ablak és 28 kisebb szőnyeg ablak. — Továbbá a Tornayosi, Németprónai és Trencsényi templom festett ablakai.

Szines mintarajzokat díjmentesen küldök. ::
Számos kiténtetés és elismerés a készített munkák után.
Kívánatra költségemen a helyszinre utazom.

Kitüntette az Orsz. Iparegyesület nagy ezüst érmével és dicsőítő oklevelével 1903.

SULGÁN ANDRÁS DIVATCIPÉSZ ÉS
BÖRKERESKEDŐ
0000 NYITRÁN, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 7. SZÁM. 0000

Telefon szám: 144.

158. 48-0.

Telefon szám: 144.

A nagyérdemű közönség figyelmét bátor vagyok felhívni az üzle-
temben kiállított saját készítésű, elsőrendű cipő gyártmányaimra.
Dacára a most mindenütt uralkodó drágaságnak, nagyban végzett
bevásárlásaim folytán abban a helyzetben vagyok, hogy elsőrendű

férfi divat cipőket 14 kor.-tól 18 koronáig**női divat cipőket 12 kor.-tól 18 koronáig**

szállíthatok. — A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri,

kiváló tisztelettel **Sulgán András** divatcipész, borkereskedő.